

WŁOCŁAWSKIE

Prenumerata
na miejscu i zł. 80 gr., na prowincji i z odnośzeniem do domu 2 zł. 50 gr.

Ogłoszenia
za wiersz milimetrów na pierwszej stronie 10 groszy polskich, na drugiej i trzeciej — 8 gr., na czwartej — 5 gr. Ogłoszenia drobne po 3 grosze za wyraz. Tłustym drukiem — podwójnie. Najm. ogł. — 30 gr. Dla zagranicy ceny o 100 proc. wyższe. Układ ogłoszeń czterokolumnowy. Ceny ogłoszeń, podane w złotych polskich, obliczane będą według kursu złotego franka, ustalonego przez Ministra Skarbu.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.

Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarium uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12. REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 3-EJ. DO 4-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783.

We wtorek dnia 22-go stycznia, w pierwszą bolesną rocznicę śmierci

ś. † p.

Dr. Jana Szweykowskiego

odbedzie się żałobne nabożeństwo o g. 10.30 rano w kościele poklasztornym w Radziejowie, na które zapraszają Krewnych, Przyjaciół, Kolegów i Życzących pamięci drogiego zmarłego

ŻONA I DZIECI.

OSTATNIE PRACE

KS. PROF. J. KRUSZYŃSKIEGO

1. Religja żydów współczesnych. Cena zasadnicza. . 0.75
2. Rola światowa żydostwa „ „ 3.00
3. Niebezpieczeństwo żydowskie „ „ 1.20

Niema nic ukrytego, co by nie miało być kiedyś wyjaśnione. Św. Mateusz.

Rolnictwo a sanacja Skarbu.

(dokończenie).

Zdanie to moje potwierdza postępowanie Francji, która już od paru lat spostrzegła, że tanieść powojenna zboża nie odpowiada interesom ekonomicznym Francji i do pewnego stopnia sztucznie i przez wprowadzenie ceł ochronnych na zboże z zagranicy podniosła ceny na produkty rolne do tego poziomu, że życie obecnie we Francji kosztuje około 4 razy drożej, niż przed wojną. Drożyzna ta życia, dotkliwa dla cudzoziemca, wcale się nie jest odczuwana przez obywateli francuskich i dobrobyt obecny ludności Francji jest poniekąd większy, niż przed wojną, a przecie znanym był ogólnie już przed wojną przysłowiowy dobrobyt Francji dzięki pracowitości i szczególnie dzięki zmysłowi oszczędnościowemu Francuzów.

Pomimo, że 4 czy też 5 miliardów franków narodowych oszczędności francuzów zginęło w Rosji, pomimo tak wielkich strat, spowodowanych przez wojnę i przez zniszczenie północnych i wschodnich prowincji francuskich, jednakże Francuzi dzielnie

się wzięli do pracy i nie czekając na odszkodowanie należne od Niemców, składają bardzo znaczne oszczędności i tak: w 1921 r. zdążyli wpłacić do kas oszczędnościowych państwowych — 12 miliardów franków, w 1922 r. — 20 miliardów fr.; w bieżącym roku zapewne dojdą jednoroczne oszczędności do 40 miliardów fr., a przecie jeszcze musimy pamiętać, że podczas wojny ubyło kilka milionów Francuzów!

A więc wyżej przytoczone niezbiecie dowodzi niezbędnej i niezwłocznej potrzeby otwarcia granicy dla eksportu zboża, troszcząc się chwilowo, aby narazie ceny produktów rolnych niezbyt silnie się podnosiły, by nie wywoływać wstrząszeń ekonomicznych. Z łatwością da się to zrobić przez przygotowanie zawczasu odpowiednich zapasów zboża przez związki producentów i ziemian, lub syndykaty rolnicze, a wpływać będzie na stopniowe regulowanie cen zboża. Zresztą wielkim regulatorem tych niskich cen zboża będzie jeszcze

niestety długo nasze kolejnictwo, które jest w stanie przewozić zaledwie 10 tysięcy wagonów miesięcznie, czyli 120 tysięcy wagonów w ciągu roku. Ze zaś statystyka urzędowa z lipca r. b. oblicza nadwyżkę tegorocznego urodzaju ponad potrzeby państwa na 361 tysięcy wagonów dziesięcio-tonnowych zboża: pszenicy, żyta, owsa i jęczmienia, aby więc móc wywieźć tę nadwyżkę musimy na to zużyć aż przeszło 3 lata!

W takim razie nie może być mowy o ogłodzeniu kraju przez eksport zboża za granicę.

Zaznaczyć tu wypada, że statystyka urzędowa stanowczo zbyt ostrożnie podała syfry i że nadwyżki tej jest znacznie więcej, niż 361.000 wagonów dziesięcio-tonnowych.

Czy potrzeba tu jeszcze nadmienić, że trzymanie zbyt wielkich zapasów zboża w państwie naraża ich posiadaczy na olbrzymią stratę, którą pośrednio ponosi, jak zwykle, Skarb państwa, a do tego zwiększa nieproporcjonalnie ilość wszelkich gryzoniów, jak szczury i myszy, których obecna plaga jest coraz to dokuczliwszą.

Przytaczam tu tablicę przeciętnych cen w Polsce pszenicy i żyta na listopad 1922 i 1923 r. z artykułu T. Staniszewskiego w tygodniku Zjedn. Producent. Rolnych z dnia 4 stycznia 1924 zamieszczoną:

Za 100 kg. w dolarach:

	1922 r.		1923 r.	
	pszen.	żyto	pszen.	żyto
1 tydzień listopada	3.45	1.96	2.38	1.21
2 " "	3.52	1.85	2.44	1.34
3 " "	3.41	1.90	2.50	1.66
4 " "	3.25	2.04	2.30	1.74

Widzimy z niej, że ceny 1923 r. w listopadzie były przeciętnie o 30% tańsze od cen z listopada 1922 r., to też stan rolnictwa stanowczo się pogorszył w 1923 r. w porównaniu z 1922 r., gdyż wszystko stale wzrasta w cenie w stosunku do parytetu złotego, prócz cen na zboże, które przeciwnie spadają.

Dla Rolników.

Z. Olszański.

Rady praktyczne dla kupujących konie. Wyd. II.

Jak leczyć konia kulawego. Wyd. II.

Pomoc w chorobach zwierząt. Wyd. II.

Zapobiegania chorobom inwentarza.

Do nabycia

w Księgarni Powszechnej we Włocławku

Krytyczny stan rolnictwa rzuca się w oczy z tablicy przytoczonej w № 345 Rzeczypospolitej z 1923 r. (dane Inż. Jerzego Radomyskiego):

	przed wojną	obecnie
Ubranie	kosztowało 250 kg. zboża	600 kg.
Buty rolnicze	50 " "	200 "
Koszula	12.5 " "	60.5 "
50 kg. węgla	6 " "	42 "
50 kg. podków	100 " "	600 "

W tych warunkach mówienie o potrzebie zniżania cen na produkty rolne jest chyba tylko w celach demagogicznych lub świadome godzenie w przyszłość narodu polskiego i państwa.

Rzecz inna, że pomimo tanieści zboża ceny na chleb i mąkę są wygórowane. Przyczyną tego zjawiska jest niesłychanie podniesiona cena węgla w stosunku do cen przedwojennych, która zmusza młynarzy i piekarzy do podnoszenia cen na mąkę i pieczywo. O obniżeniu raczej cen na węgiel należy mówić i myśleć, nie zaś o cenie na zboże!

Dla dojścia dla dobrobytu ludności w Polsce należy zatem bezwzględnie się starać by stopniowo ceny zboża odpowiadały cenom rynków zagranicznych i jednocześnie należy pilnie przestrzegać, aby zarobki robotników, inteligencji, wszelkich pracowników i rzędników stopniowo i odpowiednio wzrastały i doszły conajmniej do przedwojennego poziomu.

Wówczas się wytworzy równowaga ekonomiczna, a jednocześnie wszystkie warstwy ludności będą stale odczuwały wzrastające ulgi w swem bytowaniu i stopniowo zaczną dochodzić do dobrobytu.

Przy wywożeniu zboża zagranicę należy obecnie wprowadzić cło eksportowe, z którego Skarb Państwa poważne zyski będzie ciągnąć.

Cło eksportowe wpływać będzie w dewizach zagranicznych, co ogromnie dopomoże Skarbowi Państwa w sprawie sanacji.

Następnie cło eksportowe stopniowo trzeba będzie obniżać, a za to bezpośrednie podatki podwyższać w miarę tego, jak dobrobyt ludności będzie wzrastał.

Karol Niezabytowski.

Z KRAJU.

Obcowałutowa pożyczka wewnętrzna. Jak się dowiadujemy, Min. Skarbu opracowuje projekt emisji specjalnej pożyczki wewnętrznej za walutę obcą. Ma to być jednym ze środków kredytowych rządu na okres przejściowy. Niezależnie od tego, jak już wiadomo, skarbu wprowadzi bony podatkowe oraz 10 proc. obligacje kolejowe.

Podania rezerwistów i popisowych. W celu uniknięcia nieporozumień i niepotrzebnego zasięgania informacji władze wojskowe wydały przypomnienie, że podania rezerwistów i popisowych o przeniesienie ich z jednego do innego rocznika oraz podania popisowych zakwalifikowanych do wcielenia lub zaliczonych do zapasu, o zezwolenie na zawarcie związku małżeńskiego są zwolnione od opłaty stempowej jako wynikające ze stosunku służbowego.

Obroty Izby Rozrachunkowej w Warszawie. Dokumenty przedstawione do rozrachunku od dnia 2 do 10 stycznia r. b. opiewają na sumę ogółem mk. 2.466,630,691,000. W tym samym okresie czasu w r. 1923 sum. ta wyn. og. mk. 41,186,049,816,05. Ogólna suma przedstawionych do rozrachunku dokumentów od 2 stycznia 1924 r. wynosi mk. 2.466,638,691,0 i wykazuje w stosunku do sumy mk. 41,186,049,816,05 fen. z takiegoż okresu czasu roku ub. wyżkę w sumie mk. 2.425,452,641,183,95 fen.

Podróż p. Strasburgera do Anglii. Jak się dowiadujemy, p. Strasburger udaje się przed objęciem stanowiska komisarza generalnego Rzpltej Polskiej w Gdańsku na krótką podróż do Londynu.

Z Poznania. Dnia 8 bm. odbyło się uroczyste wręczenie odznaki pułkowych ulanów 15-go pułku, w obecności Dow. O. K. VII gen. Raszewskiego, Dow. O. K. I gen. Konarzewskiego i gen. Unruga oraz licznie zebranych oficerów rezerwowych. Odznaki, rysunku majora Zapolskiego, przeznaczył 15 pułk ulanów tak dla oficerów, jak i szeregowców, którzy zasłużyli się Ojczyźnie lub odznaczili przez cały rok wzorowym zachowaniem. Uroczystość poprzedzono Mszą św. Uroczystość poprzedzono kapelana pułku, hr. Wojtyniaka i pułk. Potena, dowódcy pułku, poświęconymi poległym towarzysz., zakończono zebraniem w Kasynie oficerskim, gdzie wśród przemów i toastów odnawiano wspomnienia walk nad Notecią, Berezyną, Wisłą i Szczozą, w których tak chlubnie odznaczył się 15-ty pułk ulanów.

Petlura opuścił Polskę. Lwów. Tutejszy dziennik ruski „Dilo” otrzymał wiadomość z Warszawy, że Pe-

Maszyna drukarska stanie 1 lutego. (?)

»Ilustr. Kurjer Codz.« donosi, że druk marek papierowych zostanie wstrzymany 1 lutego. Kolej państw. od tej chwili nie dostanie ani feniga na pokrycie swego ewentualnego deficytu i musi z własnych dochodów opędzać swe wydatki.

Z tą wiadomością łączy się za-

pewne telegram z Warszawy o wypuszczeniu obligacji kolei na sumę 100 milionów franków złotych. Wstrzymanie druku marek zaś, oznaczające koniec inflacji, musiałoby bez wątpienia wywołać gwałtowny spadek cen i walut obcych.

Projekt ustawy o pracownikach domowych.

Ministerstwo pracy przesłało do Prezydium Rady min. projekty ustaw o pracownikach domowych i zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

Ubezpieczonymi od bezrobocia są pracownicy: a) zatrudnieni w zakładach handlowych, komunikacyjnych i przemysłowych, którzy na 14 dni przed zgłoszeniem swego prawa do świadczeń zabezpieczeniowych pracowali i opłacali w ostatnim roku 20 składek.

Fundusz zabezpieczeniowy od bezrobocia tworzy się ze składek: a) robotników w wysokości 1/2 procent przeciętnego zarobku niewykwalifikowanego robotnika, b) pracodawców w wysokości 1 procent od zarobków

przeciętnych, c) dopłat skarbu w wysokości 1 1/3 procentu przeciętnego zarobku robotniczego; dopłatami temi może rząd obciążać samorządy do wysokości 2/3 proc. przeciętnego zarobku.

Świadczenia wynosić będą dla robotników samotnych 30 procent ich zarobku, dla robotników z rodziną od 35 do 50 procent. Prawo do pobierania świadczeń trwać może 13 tygodni w roku, wyjątkowo przedłużone być może do 17 tygodni. Ustawa przewiduje kontrolę nad bezrobotnymi i kary za uchylanie się od kontroli i inne przekroczenia, jak nieplacenie składek itp.

Stan zasiewów.

Główna komisja statystyczna opracowała dane o stanie zasiewów w grudniu 1923 r. Komisja stwierdziła, że warunki atmosferyczne były dla ozimin korzystne. Według stopni

klasifikacyjnych stan zasiewów przedstawia się jak następuje: pszenica 3,9, żyto 3,9, jęczmień 3,3, t. znaczy, że stan zasiewów jest lepszy, niż średni.

tura uciekł z Polski i zatrzymał się w Rumunii, aby następnie wyjechać do Rzymu.

Z przemysłu papierniczego. Celulozę bieloną produkują obecnie w Polsce dwie fabryki: Włocławska i Człuchowska 3 na Śląsku. Produkcja Włocławskiej fabryki celulozy wzrosła po wojnie, jak następuje: 1921—15 712,6 ton; 1922—18.497,2 ton; 1923—23 846 z ton. Produkcja Włocławska wynosi ca. 35% tego. Około 60% produkcji zabierają krajowe papiernie, reszta mogłaby być i powinna być wywieziona. Na rynkach zagranicznych celuloza polska napotyka poważną konkurencję produkcji fińskiej, norweskiej, szwedz-

kiej i kłajpedskiej. Konkurencja ta tłumaczy się ograniczeniami wywozowymi (głównie wygórowaną opłatą eksportową), jakie panują w Polsce, a które wobec silnego wzrostu produkcji celulozy, są najzupełniej nie na miejscu. Z tej racji zarządy fabryk celulozy domagają się od rządu odwołania wszelkich ograniczeń wywozowych na celulozę. Rząd z uwagi na stwierdzony szybki rozwój produkcji celulozy, zajmuje stanowisko przychylnie.

Naukowe studia nad polskim węglem. W sferach śląskiego przemysłu węglowego poruszona jest myśl utworzenia w Warszawie ewent. przy uniwersytecie Instytutu Badaw-

MYSLI.

Skarb dla spokojnego życia jest nie życie dla skarbów.
S. Otwinowski

czego Węglowego, który przeprowadzałby naukowe studia nad polskimi węglami. Nasuwa się jednak myśl, czy by prac tych nie powinien objąć Chemiczny Instytut Badawczy (dawniejszy »Metan«), który pod wytrawnym kierownictwem prof. dr. Ignacego Mościckiego, już oddawna w tym kierunku pracuje.

Kryzys węglowy trwa. Pomimo znacznego polepszenia się ruchu kolejowego i oczyszczenia linii z pozostałości śnieżyca, zastój w kopalniach węglowych nie ustał. Kopalnie nadal pracują z ograniczeniem tygodnia roboczego. Przemysłowcy podają, jako główną przyczynę zastój mały zbyt węgla.

Bogactwo węglowe Polski. Górny Śląsk ze swoim bogactwem 107 miliardów ton węgla może rocznie wywozić 25 milionów ton. Górny Śląsk daje 73% całej produkcji węglowej polskiej.

Echa katastrofy. A. W. donosi ze Lwowa: Śledztwo w sprawie katastrofy kolejowej wykazało, że winnym wypadku jest naczelnik stacji Rudnia Poczajowska, nazwiskiem Zawadka, który wypuścił pociąg Nr. 244 z Rudki mimo, że miał już zapowiedź z Michałówki wyjścia pociągu Nr. 243. Zawadka jest aresztowany. Sprawdzono również, że wśród 39 rannych jest tylko kilka osób ciężko rannych, reszta zaś przeważnie lekko kontuzjowana. Ruch normalny na linii przywrócono w zupełności.

Napad bandycki na pociąg. Na pociąg, zdążający dnia 13 bm. z Warszawy do Lwowa, dokonała grasująca na tej linii kolejowej groźna szajka bandytów, niezwykle śmiałego napadu. Zwłaszcza koło przystanku Wisła co parę dni regularnie powtarzały się napady na pociągi będące w biegu. Dwa dni przed ostatnim napadem, ci sami bandyci wpadli do środka wagonu i zerwawszy fokowe palta damskie, zbiegli.

W dniu 13 bm. napad powtórzył się. Rabusie tym razem natrafili na wóz, w którym jechało trzech oficerów ze Lwowa. W czasie, gdy bandyci usiłowali dostać się do wagonu, jeden z oficerów strzelił, raniąc ciężko jednego napastnika. Reszta zbiegła.

Ogłaszajcie się w Słowie Kujawskim.

Nędza weterana 1863 roku!

(Dokończenie)

Po rozkuciu od taczki raz przyjechała żona z synkiem... na krótko... i znowu szare dni, długie dni niewoli i niedoli... Aż do schyłku życia... Aż tu rok 1917—1918 przynosi odgłosy z dalekiej Ojczyzny o jej zmartwychwstaniu, o jej wolności. Starzec na schyłku lat, mając wyrobioną dobrą opinię pracownika-fachowca wśród moskali, szacunek i pewne dostateczne warunki życia, rzuca pod stopę wroga i próbuje ostatnich sił, wstępuje w szeregi 5-ej syberyjskiej dywizji wojsk polskich i przeżywa z nią dni nadziei i dni niedoli. Po wielu przeżyciach dostaje się na łono ukochanej Ojczyzny, za której wolność wiele przecierpiał.

Przebiegł... I po tem wszystkim, po tylu przeżyciach, po tylu cierpieniach za naszą wolność, w sercu Macierzy, na ziemi Kuj w, płynących mlekiem i miodem, On, miast być dla nas młodego pokolenia uosobieniem bohaterstwa, miłości Ojczyzny, uoso-

bieniem poświęcenia się »pro publico bono«, leży w zapomnieniu w ostatecznej nędzy!!!

W trakcie powyższej rozmowy, według danych wskazówek przez p. Ż., sanitariusze ostrzygli starca, obmyli, zmienili bieliznę, rozniecili ogień w piecu i przygotowali przywiezioną ze sobą strawę; lecz cóż to pomoże pomimo dobrej chęci w tej cuchnącej jaskini przepelnionej miazmatami?

Czy na taką tylko nędzę zasłużył 89-letni starzec-weteran 1863 roku?

O ludzi!... Czy słyszycie pukającą nędzę u drzwi rozbawionych sal, pełnych kawiarni, restauracji, kin i teatrów?

Wszak są i na naszym terenie, na terenie grodu Kujaw, rozmaite komitety, subkomitety i t. p., z wielkimi zarządami i dość licznym personelem, na czele z prezesami, lubiącymi otrzymywać hołdy i dziękczynienia, jest przytułek dla starców, ruchliwy zarząd Czerwonego Krzyża, no... i Związek Weteranów na czele z paniem prezesem Górskim.

Cóż kolega na to?...

Wszak, do obowiązku prezesa należą cokolwiek poważniejsze rzeczy, niżli tylko reprezentowanie na wszyst-

kich uroczystościach i festynach swego Związku!

To tak splanca obecne społeczeństwo weksel zaciągnięty w roku 1863? A wszak takich weksli z każdym dniem portfel coraz mniej wykazuje!...

Niemal codziennie kroniki wykazują w różnych zakątkach kraju zgon weterana i niewiele ich już nam się pozostało, nie więcej ponad 1500 starców; przypada zatem jeden weteran na około 20.000 mieszkańców. Na istniejące przytulki weterani bardzo narzekają, a szczególnie na zlikwidowany we Włocławku. Widać, że niema tam ideowych ludzi z poświęceniem, lecz tylko z wyrachowaniem.

Dlaczego u nas nie można zorganizować dla tych kilkuset starców dożywocia w sercu Ojczyzny — w Warszawie, tak jak to było zorganizowane przez moskali dożywocie dla żołnierzy, starych wiarusów nikolajewskich czasów, z tem, że ci mając dostatek, nawet bogate utrzymanie i umundurowanie, pełnili honorową wartę przed pomnikiem cara i pomnikami Minina i Pożarskiego w Moskwie.

Bardzo byłoby ładnie i sympatycznie — sądzę — gdyby tak i u nas silniejsi, zdrowsi, ubrani w dostatek

mundury z historycznych czasów, pełnili honorową wartę przy pomniku księcia Józefa Poniatowskiego, miast w nędzy i głodzie z wielkim żalem i rozczarowaniem do obecnego społeczeństwa ginąć w zapomnieniu.

Wstyd i upokorzenie!...

Wyszli żołnierze, major Ż. posępny i ja za nimi przytłoczony widzianym obrazem.

Prysł dobry humor, w zapomnieniu poszło piękno zimowego dnia, ciągle się tłoczy w pamięci widmo ślepego starca i barłóg starca-weterana, który za poświęcenie w imię hasła »Za Waszą i naszą Wolność!« nie otrzymał wzamian, owszem, otrzymał... nędzę i zapomnienie!...

Tak wychowujemy młode pokolenie, które to widzi i jest tkliwe, a nawet bardzo przeczułone. Czy to nie zgangrenuje jego uczuć?... Czy to nie oziębi ich zapala na ewentualną przyszłość?...

O tempora, o mores!

Słychać o urzędzeniu w tych dniach »Wystawy pamiątek weteranów 1863 roku«, warto by było jako żywą pamiątkę naszego niedołęstwa i sobkstwa i tego starca z barłogiem umieścić na pierwszym planie wśród tych zbiorów. Idźcie i podziwiajcie!...

Obserwator.

Kupujcie u chrześcijan!

Co niesie dzień?

STYCZEŃ
19
SOBOTA

Dziś: Henryk b. m., Kanut kr. m.
Jutro: 2 po 3 Krol., Naj. Imię Jezusa.
Wschód słońca o g. 8.3
Zachód o g. 4.18
Wsch. księżycy o g. 2.28
Zachód o g. 4.37

Spostrzeżenia Stacji Meteorologicznej we Włocławku.

Styczeń	godzina	ciśnienie powietrza w m/m 700+	temperatura w stopn. Celsjusza	zachmurzenie niebo 0-10	Kierunek i szybkość wiatru w mtr/sek.
16	21	60,2	-3,6	0*	SW - 2
17	7	62,0	-5,4	8*	C - 0
17	13	62,5	-1,4	7*	SW - 2

W dniu 17 stycznia najwyższa temperatura wynosiła -1,2, najniższa II, 2 Grubość warstwy śnieżnej 10 cm.

Kurs franka złotego waloryzacyjnego na dzień 19 stycznia wynosi 1.900.000 mk.

Z giełdy.

Dolar	9750.000
Funt angielski	41.550.000
Frank szwajcarski	1.683.000
Frank francuski	461.000
Liry włoskie	435.200
Korony austriackie (100)	136.000
4% poz. premj.	600.000 - 425.000,
8% poz. złota	1.200.000, 6% bony serja II A
	1.480.000 - 1.500.000.

Wzrost drożyny. Na onegdajszym posiedzeniu komisji do badania wzrostu kosztów utrzymania ustalono, że wzrost kosztów utrzymania w Warszawie w okresie od 1 stycznia do 15 stycznia włącznie w porównaniu z okresem od d. 15 grudnia do 31 grudnia r. z. wynosi 89,62 proc.

Wieczornica u Wioślarzy. Zarząd Tow. Wioślarskiemu urządził w sobotę dnia 19 b. m. w lokalu własnym przy ul. Łęskiej zabawę taneczną dla członków T-wa i ich rodzin oraz wprowadzonych gości. Początek zabawy o godz. 10-ej wiecz. Stroje wizytowe.

Polskie Tow. Krajoznawcze Oddział Kujawski we Włocławku. W niedzielę dn 20 b. m. o godz. 5 po południu w lokalu Towarzystwa, Kaliska Nr. 1, odbędzie się wieczór, poświęcony wspomnieniu Powstania Styczniowego. W programie: Zagajenie — inż. Narębski, chór śpiewaczy — p. Bojakowski, przeczorca — p. S. Rajca i referat o powstaniu 1863 roku — p. M. Sławiński. Bilety do nabycia przy wejściu, po 1.500.000 Mk. i po 500.000 mk. a dla uczących się, po 300.000 mk.

Rocznica powstania. Dnia 22 stycznia b. r., t. j. we wtorek przypada sześćdziesiąta pierwsza rocznica bahaterskiego wysiłku najlepszych synów narodu, chcących zrzucić z Polski ciężkie jarzmo niewoli. Aby oddać cześć poległym i hołd żywym przedstawicielom ostatnich zmagani z tyranem północy, garnizon miejscowy zaprasza na nabożeństwo, mające być odprawione przez J. E. ks. Biskupa Sufragana w Katedrze we wtorek o godz. 10-ej: weteranów 63 roku, delegacje wszystkich stowarzyszeń, korporacji i innych instytucji społecznych, jako też szkoły i ludność miejscową. Po nabożeństwie defilada wojskowa przed Katedrą.

Walne roczne zebranie Stow. Kupców Polskich we Włocławku odbędzie się w poniedziałek, dnia 28 stycznia r. b. (sala Pol. T-wa Krajoznawczego, Kaliska 1) o godz. 7 wieczorem w I terminie i tegoż dnia o godz. 8 wiecz. w II terminie, jako prawomocne bez względu na ilość obecnych członków, z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie,
- 2) Sprawozdanie z działalności oddziału,
- 3) Sprawozdanie kasowe,
- 4) Uchwalenie składek członków.

- 5) Sprawa zebrania,
- 6) Preliminarz budżetowy na r. 1924
- 7) Wybory 3 członków Zarządu na miejsce ustępujących.
- 8) Wnioski Zarządu.
- 9) Wolne wnioski członków.

Falszywe banknoty. P. K. K. P. zawiadamia, że pojawiły się w obiegu banknoty po 500.000 mk. z datą 30 sierpnia 1923. Wykonane są one na papierze cieńszym, miękkim bez znaków wodnych. Rysunki po obu stronach falsyfikatu zamazane w drobnych szczegółach niewidoczne. Utrzymane w kolorach niewłaściwych wskutek czego brak wyrazistości. Siatka nielata, przerywana. Numeracja ośmiocyfrowa o cyfrach niestandardnych. Druk w tekście nierówny, całość obrazu tak ze strony przedniej jak i odwrotnej nieudolnie wykonana, wskutek czego falsyfikat jest łatwy do rozpoznania.

Mnożnik księgarski. Od 15 b. m. wynosi 1.200.000., a więc książka, której cena jest 1.50, kosztuje obecnie 1.800.000.

Uposażenia emerytalne. Zgodnie z rozporządzeniem Rady ministrów, ministerstwo spraw wojskowych zarządziło wypłacanie osobom wojskowym, pozostającym w stanie nieczynnym z uposażeniem emerytalnym, wyrównanie w wysokości 54 proc. uposażenia, przyznanego im na 1 grudnia 1923.

Płaszczki oficerskie będą zmienione. Płaszczki oficerskie, które będą wykonywane z sukna, jakie ma być obecnie wydawane, zostaną zmienione w ten sposób, że będą mocno wcięte z patką z tyłu.

Zakaz używania bieli ołowianej w malarstwie. Dowiadujemy się, że w związku z ratyfikacją przez Polskę Konwencji międzynarodowej o zakazie używania bieli ołowianej w malarstwie, Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej przygotowuje przepisy normujące i uzupełniające do wymienionej Konwencji międzynarodowej.

Urzednicy państwowi przynajmniej znaczna większość uważa, że waloryzacja większości artykułów pierwszej potrzeby przestanie być nieszczęściem dla nich z chwilą racjonalnego zwaloryzowania zarobków, w którym to kierunku jaknajusilniej dążyć będą.

Chleb. Kilo chleba kosztuje mk. 505 000.

Podziękowanie. Opieka Domu Sierot »Opatrzność« składa najserdeczniejsze podziękowanie WWPP. Byszewskiej i Vaedtkowej za łaskawe zajęcie się zebraniem ofiar na chleb dla dzieci w sumie 80.000.000 mk.

— Wszystkim łaskawym ofiarodawcom: ks. Redaktorowi Kobierskiemu, Parafji »Blenna«, P. Weberowi, P. A. Grabczawskiemu, Cechowi Rzeźniczemu, P.M. i T. Sławińskim i p. Romkowi Piaszczyńskiemu za pamięć o bezdomnych sierotach i złożone ofiary w sumie Mk. 37.400.000 składa Opieka Domu Sierot »Opatrzność« podziękowanie.

Z OKOLIC.

Z Lipna. Burmistrz miasta Lipna p. Sarzało na własne żądanie został zwolniony z obowiązków służbowych; na miejsce jego został mianowany sekretarz tego urzędu p. Zyg. Uzarowicz.

Obecnie z powodu ciężkiej mroźnej zimy mieszkańcy, przeważnie klasa biedniejsza, zostali bez węgla, a nawet drzewa i torfu. Obywatele ziemscy i chłopcy wprawdzie dowożą opał, lecz dla biedniejszej ludności jest on niedostępny, gdyż za małą furkę torfu żądają od 10 do 15 milionów mk. Kolejjarze także sprzedają węgiel żądając 10 milionów mk. za korzec. Syndykat węgla na sprzedaż wcale nie posiada. Opał w Lipnie staje się droższym, aniżeli lekarstwa u aptekarza, wobec czego mieszkańcy na-

Sprzedawczykostwo.

Notujemy nowy fakt sprzedawczykostwa. Oto posesja № 45 przy ul. Gęsiej, należąca przez długie lata do rodziny Lewińskich przeszła w tych dniach w ręce żydowskie. Transakcji dokonali: p. Postolski właściciel sklepu koloñalnego przy ul. 3 Maja i p. Bohusz geometra. Panowie ci, po nabyciu wspomnianej posesji od p.

Lewińskiego sprzedali ją żydowi Ehrenreichowi z Warszawy. Wobec powyższego należy zwrócić uwagę czytelnikom, że towary kolonialne w sklepie p. Postolskiego są może również własnością żydowską, sprzedawane przez usłuznego Polaka syna... b. posła. G.K.

Sprawa zarobków w przemyśle.

P. Darowski, minister pracy, udzielił przedstawicielowi prasy następujących danych, dotyczących położenia przemysłu naszym z uwagi na zarobki:

— Przemysł włókienniczy łódzki — zaczął p. minister, nawiązując do niedawnych narad w sprawie zatargu o płacę, — pracuje w chwili obecnej zaledwie 2 do 4 dni w tygodniu. Tak ograniczona ilość dni zarobkowych przy jednoczesnym, bardzo znacznym, jak obecnie, wzroście kosztów utrzymania, sprawia, że położenie mas robotników, zatrudnionych w tym przemyśle, staje się bardzo trudne.

Ostatnia zwykła płac za pierwszą połowę stycznia, wynosząca 62 proc., została uzyskana z trudnością, po długich debatach z przedstawicielami przemysłu włókienniczego na konferencji, odbytej pod moim przewodnictwem, przy wydatnym udziale p. ministra przemysłu i handlu, Kiedronia. Przemysłowcy ustąpili dopiero pod pewnym naciskiem.

— Jak wygląda, panie ministrze, sprawa podwyżek za okres bieżący?

— Sytuacja obecna staje się trudniejszą do rozwiązania, niż poprzednia. Zważmy bowiem, że wskutek dalszego wzrostu drożyny za pierwszą połowę stycznia, wskaźnik drożyniany określony zostanie przez komisję statystyczną wysoką cyfrą, około 90 proc.

W tych warunkach przemysł łódzki staje przed dwiema poważnymi trudnościami; z jednej strony wskaź-

nik drożyniany, zastosowany do płac, powoduje kłopoty dla pracodawców, ze względu na potrzebę zdobycia znacznie większych środków obrotowych; z drugiej strony robotnik, choćby nie wiem jak pragnął z tymi kłopotami pracodawcy liczyć się, nie może odstąpić od żądania zastosowania wskaźnika drożynianego do wymiaru płac, bo i płace te są bardzo niskie (wahają się one w przemyśle włókienniczym w granicach 60 proc. płac przedwojennych) i ceny artykułów pierwszej potrzeby przekraczają w większości wypadków zwaloryzowane ceny przedwojenne.

W tym właśnie tkwi największa przeszkoda do prowadzenia rokowań.

— Co zamierzają uczynić nasze władze w kierunku zapobieżenia kryzysowi bezrobocia?

— Ministerstwo pracy robi wszelkie wysiłki, aby produkcję fabryk łódzkich utrzymać; takie same starania robi również ministerstwo przemysłu i handlu.

Aby nie dać się zaskoczyć, pomyśleliśmy na wszelki wypadek o pomocy na rzecz bezrobotnych.

W tej sprawie ministerstwo pracy dąży do szybkiego przeprowadzenia ustawy o zapomogach dla bezrobotnych oraz zorganizowania pomocy społecznej łącznie z władzami samorządowymi. Z magistratem łódzkim jest już pewne porozumienie w tym kierunku. J. W.

szego miasta interpelują rząd za pośrednictwem pisma o zaopatrzenie ludności w opał i załatwienie jak najszybciej tej palącej sprawy.

TELEGRAMY.

Sprawa przewiezienia zwłok Henryka Sienkiewicza.

WARSZAWA, 18 I. Dowiadujemy się, że od rządu szwajcarskiego nadeszło już pozwolenie ekshumacji zwłok Henryka Sienkiewicza z kaplicy kościoła w Vevey, gdzie dotychczas spoczywał. Koszta ekshumacji rząd szwajcarski obliczył na 200 fr. szwajcarskich.

Dalsze wydalania Niemców.

POZNAŃ, 18-go I. »Kurjer Pozn.« ogłasza dalszą listę wydalonych Niemców. Zawiera ona nazwiska 3-ech kupców Żydów, 2 przemysłowców, 1 rolnika i 1 weterynarza.

Memoriał ministra wojny.

WARSZAWA, 18 I. Minister wojny gen. Sosnkowski złoży w najbliższych dniach na ręce Prezydenta

Rzplitej memoriał w sprawach dotychczasowych wojska.

Polska akademja handlowa w Gdańsku.

GDANSK, 18.I. Sprawa polskiej akademji handlowej, która była przedmiotem ostrego konfliktu pomiędzy Gdańskiem a Polską i w końcu oparla się o Ligę Narodów — będzie w krótkce załatwiona pomyślnie.

Rokowania z Gdańskiem zostały ukończone, utworzono towarzystwo, składające się z kupców polskich w Gdańsku, które wzięło na siebie ciężar utrzymywania akademji. Wobec tego, że zgłosiła się już znaczna ilość słuchaczy, akademja otwarta będzie w najbliższym czasie.

Postanowienie Ojca św.

PARYŻ, 18-go stycznia. (PAT) — Echo de Paris donosi z Rzymu, iż Ojciec św. postanowił uznać ustrój diecezjalny Francji, o czym rząd francuski będzie zawiadomiony w najbliższym czasie.

Budienny w obronie Trockiego.

LWÓW. (A. W.). »Gazeta Lwowska« donosi z Moskwy, że dzisiaj rozeszła się tam pogłoska o przyłączeniu się Budiennego do opozycji prze-

Kupujcie u chrześcijan!

ciw obecnemu rządowi sowieckiemu Budienny postanowił czynnie poprzeć Trockiego i w tym celu wystosował do rządu ultimatum, zawierające cały szereg żądań natury politycznej.

Sobór cerkwi prawosławnej.

MOSKWA. (Rps). Prace organizacyjne nad zwołaniem soboru rosyjskiego cerkwi prawosławnej prowadzone są w dalszym ciągu. W blizkiej przyszłości w Moskwie ma być zwołany sobór biskupów, który ustali ściśle datę i program przyszłego soboru. Miejszem zwołania soboru ma być klasztor doński, gdyż katedra Zbawiciela znajduje się w rękach stronników Żywej Cerkwi.

Odłożenie konferencji ryskiej.

RYGA, 18.I (Pat). Zamierzona w Rydze konferencja sześciu państw: Estonii, Finlandii, Litwy, Łotwy, Polski i Rosji, przedmiotem której to konferencji miał być pakt de non aggression, nie odbędzie się w zamierzonym pierwotnie terminie ostatnich dni stycznia.

Uczeni niemieccy w Rosji.

MOSKWA. (Rps). Do Piotrogradu przybył profesor niemiecki Müller w celu wyjaśnienia ewentualnych warunków przybycia uczonych niemieckich na stały pobyt do Rosji sowieckiej. Profesor Müller oświadczył, że wielu uczonych niemieckich, zwłaszcza techników, wybiera się do Rosji sow. i w tym celu odrzuca nawet b. korzystne propozycje, czynione przez uczonych angielskich.

Walka z ruchem anty-sowieckim.

MOSKWA. (Rps.) W Kijowie trybunał sowiecki skazał na karę śmierci siedmiu uczestników napadów zbrojnych w powiecie pierzawskim. Siedmiu innych oskarżonych skazano na karę więzienną.

W Samarze skazano na karę śmierci przywódców oddziału powstańczego, działającego w guberni samarskiej w latach poprzednich. Innych uczestników tego oddziału skazano na kary więzienne.

KILKUWERSZÓWKI.

× Premier p. Wł. Grabski przyjął wojewodów: Raczkiewicza i Konckiego, oraz pp. Moskałewskiego i Wiłdowskiego, z którymi omawiał sprawę dalszych oszczędności.

× Pomocnik angielskiego doradcy finansowego, p. Younga, p. Nicolson, złożył wizytę premierowi, p. Grabskiemu i przedstawił mu sprawozdanie z dalszych studiów nad organizacją finansów polskich.

× Bawi w Warszawie w sprawach służbowych poseł polski w Berlinie, minister pełnomocny p. Kazimierz Olszewski.

× W ostatnim sprawozdaniu z senatu mylnie zamieszczono przynależność frakcyjną senatora Hempla, który należy do klubu ludowo-narodowego i w jego imieniu przemawiał.

× W drugiej połowie lutego ma przybyć do Warszawy Albert Thomas, dyrektor międzynarodowego biura pracy w Genewie.

× Premier Grabski przyjął m. in. doradcę finansowego p. Nixona i delegację wszechpolskiego związku lokatorów.

× Prasa sowiecka podaje, że Norwegja zakupiła 75.000 tonn zboża rosyjskiego.

ZARZĄD

„Spółki Kujawskiej“ dla Handlu Towarami Bławatnemi i Konfekcyjnymi

SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia pp. Akcjonariuszów iż przyjmuje zapisy na **III emisje akcji**. III emisja akcji zatwierdzona przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu oraz Skarbu dnia 15 grudnia 1923 roku.

Akcjonariuszom przysługuje prawo do jednej nowej akcji na jedną dawną, po cenie mk. 25000, za sztukę.

Termin przyjmowania zapisów upływa 22 lutego 1924 roku.

Zapisy przyjmuje codziennie kasa Spółki, Włocławek, Nowy Rynek 5

Dziwolągi językowe.

Z prawdziwie przykrem żdziwieniem znajdujemy cały szereg dziwolągów językowych w tekście druków, przygotowanych do zeznań o majątku do wymiaru podatku. (wzór № 5). Na II stronie tych druków zamieszczone jest „pouczenie” — wyraz nie polski i w tym wypadku zupełnie nie na miejscu; dlaczego tu nie napisać poprostu „objaśnienie”? Dalej w punkcie 2-gim czytamy: „niewłasnowolnych krewnych zastępczych” (!). Czy

to polak pisał? Co to znaczy „niewłasnowolny krewny zastępczy”? Co to za język? Dalej w punkcie 5-tym napisane „należy podać wiek oraz wartość” (mowa tu o budynkach); czyż budynek może mieć wiek? Takie oto dziwolągi są na urzędowych drukach! Szkoda wielka, że powierzono tę sprawę ludziom nie władającym jak należy językiem polskim. Czy już braknie u nas takich ludzi? Z. O.

× Dług Finlandji w końcu 1923 r. wynosił 2415.200.000 mk. fińskich, z czego 1.478.000.000 przypada na dług zagraniczny, a 937.200.000 na dług wewnętrzny.

× Znany szef czterydziestki Dzierżyński został obrany członkiem honorowym sekcji polskiej, przy centralnym Komitecie partji komunistycznej.

× Dnia 11-go stycznia poseł Mongolji, akredytowany przy rządzie Z. S. S. R. Tusz—Gun—Dewa wręczył Kalininowi listy uwierzytelniające.

× W Monachjum osiadł generał Hoffman, znany z rokowań pokojowych w Brześciu Litewskim, który politycznie występuje po stronie Kahra, przeciw Ludendorfwowi.

Z listów do Redakcji.

Szanowny Księżę Redaktorze! Przeczytałem listę firm chrześcijańskich w „Słowie Kujawskim”, naturalnie umieszczonych dla tego, ażeby kupować u chrześcijan.

Dnia 15 b. m. zachodzę do składu aptecznego p. Kasperkiewicza, prosząc o flakonik „Klawioliu” Kowalskiego na odciski. Zażądano milion marek. Ponieważ w tych dniach za taki sam flakonik w aptece p. Dziekanowskiego zapłaciłem tylko 500 000 mk., przeto cena p. Kasperkiewicza okazała się dla mnie zbyt wygórowana, a więc poszedłem do składu p. Xięzopolskiego. Tam jeszcze lepiej, bo zażądano tylko 1.240.000 mk.! Idę do składu aptecznego „Hygiena”, którego właścicielem jest żyd, i kupuję taki sam flakonik za 750.000 mk. Przeto nasuwa się pytanie, czy to dla tego były umieszczane firmy chrześcijańskie w „Słowie Kujawskim”, ażeby one z nas skłócić zdzieraly?

Łączę wyrazy szacunku i poważania
St. Laszyński.

Dopisek Redakcji. Nasuwa się pytanie, dlaczego szan. nasz Korespondent, zamiast do „Hygjeny”, nie udał się do apteki p. Dziekanowskiego, gdzie, według jego własnej relacji, ów specyfik przeciw odciskom wypadł był przedtem, przed kilku dniami, tylko pół miliona?

Odmrożenie. Maść (z ko- gutkiem) „Mrozol” leczy goł ranki, zapobiega odmrażaniu się. Sprzedają apteki i sklepy apteczne.

Obwieszczenie.

Do rejestru handlowego działu A. sądu okręgowego we Włocławku w dniu 17 stycznia 1924 r. wciągnięto następującą firmę pod № 1922: „Wolf Glanc” — handel towarami kolonialnemu z siedzibą w Krośniewicach, ul. Kutnowska 46. Właśc. Wolf Glanc, zam. tamże.

Obwieszczenie.

Do rejestru handlowego działu A sądu okręgowego we Włocławku w dn. 16 stycznia 1924 r. wciągnięto następującą firmę pod Nr. 1921 „Zelig Fordoński” sprzedaż towarów kolonialnych i mięsa z siedzibą w Lubieniu, gm. Lubień, star. Włocławskiego. Właśc. Zelik vel Zelek Tor- doński.

Obwieszczenie.

Do rejestru handlowego B. sądu okręgowego we Włocławku w dniu 17 stycznia 1924 r. pod № 28 przy firmie: Bank Kujawski we Włocławku Spółka Akcyjna wciągnięto co następuje: „Otwarto oddział w Radziejowie, starostwa Niezawskiego który rozpoczął czynności 1 października 1921 r. Dyrektor Aleksy Górnikiewicz ustąpił z zarządu. Jan Wojciechowski (Włocławek ul. Ceglana № 1) mianowany został vice-dyrektorem banku. Maksymilian Berner umarł. Udzielono prokury Helenie Ma trybińskiej (Włocławek ul. Gęsia 23) do podpisywania za bank oraz Marjanowi Wrzesińskiemu (Radziejów) do popisywania za oddział w Radziejowie. Do prowadzenia oddziału w Radziejowie wyznaczono Stanisława Bieleckiego — jako dyrektora (Radziejów) i Tadeusza Brudnicza — jako zastępcę dyrektora (Radziejów), którzy będą podpisywali łącznie pod stemplem firmy. Oddział w Radziejowie otwarto na zasadzie zezwolenia Ministerstwa Skarbu (pismo z dnia 12 września 1921 r. za № 16586/D. K.

OFIARY.

Na ochronę „Opatrzność”, Wandziunia Wartońna mk. 4.000.000.

„Ficiel” gwiazdkowy.

Pewien kolejarz na Nowem miescie wszedł przebrany za gwiazdora do pewnego mieszkania, pozostawiając swój kożuch służbowy na korytarzu. Gdy wrócił z odwiedzin gwiazdorskich, kożucha już nie było. Przywołano policję kryminalną, która kożuch odnalazła na strychu domu. Okazało się, że pewien mieszkaniec owego domu zabrał kożuch jako podarek gwiazdkowy i ukrył go na strychu.

Obwieszczenie.

Do rejestru handlowego działu B sądu okręgowego we Włocławku w dniu 9 listopada 1923 r. pod № 28 przy firmie: „Bank Kujawski we Włocławku Spółka Akcyjna” wciągnięto co następuje: „Kapitał zakładowy podwyższony został o marek 150.000.000 (sto pięćdziesiąt milionów) przez wypuszczenie IV emisji akcji w ilości 150.000 sztuk wartości nominalnej po 1.000 marek każda, wobec czego kapitał zakładowy, całkowicie wpłacony, wynosi obecnie dwieście pięćdziesiąt milionów marek (250.000.000). IV emisja akcji wypuszczona została na zasadzie postanowienia Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu, opublikowanego w „Monitorze Polskim” z dnia 1 października 1923 r. za № 222.

ROZKŁAD JAZDY KOLEJĄ

Z WŁOCŁAWKA ODCHODZĄ:

do Gdańska:
osobowy o godz. 12¹² w poł.
osobowy „ „ 12 w nocy.

do Bydgoszczy:
osobowy o godz. 3⁴⁶ w nocy.

do Poznania:
Pospieszny o godz. 2⁵³ w nocy.

do Torunia:
Osobowo-towarowy o godz. 8¹⁵ rano.
osobowy „ „ 7²⁸ wiecz.

do Warszawy:

Posp. z Poznania o godz. 2²² w nocy.
Osob. z Gdańska „ „ 5⁰⁸ rano.
z Torunia przez Skierniewice
o godz. 7⁵⁰ rano.

„ z Bydgoszczy „ 12⁰⁶ w poł.
Os.-t. z Torunia o „ 3⁵⁰ „
(tylko do Łowicza)

Os. z Gdańska o godz. 4⁴³ „
do Łodzi Kaliskiej:

(bepośrednio przez Łowicz)

Osob. z Gdańska o godz. 5⁰⁸ rano.

do Łodzi Fabrycznej:

(orzec Skierniewice)

Osob. z Gdańska o godz. 4⁴³ po poł.

ROZKŁAD JAZDY KOLEJĄ

do Sompolna o godz. m. rano

do Brześcia Kuj. 4 godz. po południu.

z Sompolna „ 5 m. 30 pp.

z Brześcia Kuj. godz. 9 m. 20 rano

„ „ godz. 9 m. 20 rano

„ „ godz. 8 m. 50 wiecz.

Choroby piersiowe, kaszel, duszność
usuwa ją: **BALSAM THIOCOLAN AGE**;
Balsam Thiocolan z phytina. Używać za
poradą lekarza. Sprzedają apteki i sklepy.

OGŁOSZENIA DROBNE

Kos, gile i kanarki oswojone, okazują się do sprzedania, ewentualnie z klatkami. Wiadomość w „Księgarni Powszechnej”.

Młody zdemobilizowany chorąży, energiczny, sumienny z 4 kl. wykształceniem, dokładna znajomość korespondencji, z ładnym piśmem, poszukuje posady zastępcy kierownika kancelarii ewentualnie magazynicza, może być na wyjazd. Zgłoszenia pisemne do Adm. „Słowa kujawskiego”. Pod „Energiczny”.

Tapicer - dekorator przyjmie wszelką robotę. Wykonanie eleganckie trwałe. Ceny barzo przystępne. Wiadomość Kościuszki 7 Leon Dembeżyński.